

T.C.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

EDEBİYAT FAKÜLTESİ

ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI BÖLÜMÜ

Telefon: (0212) 455 57 00 - Dahili: 16030

05.05.2025

Istanbul, Türkiye

İbrahimova Anar Rataevna'nın «8D02209 - Şarkiyat» eğitim programı kapsamında, PhD unvanını almak için hazırlamış olduğu «Kazak ve Çin Dillerindeki Etiket normlarının dil kültürü özellikleri» başlıklı tezi üzerine Yurtdışı danışmanın

REFERANS MEKTUBU

İbrahimova Anar Rataevna'nın savunmaya sunduğu «Kazak ve Çin Dillerindeki Etiket Normlarının Lingvokültüroloji Özellikleri» başlıklı bilimsel araştırma çalışması, Kazak ve Çin dil ve kültürlerinde konuşma etiketinin, her iki halkın dini, kültürel ve geleneksel perspektiflerinden incelenmesine odaklanmaktadır. Günümüzde, Kazak ve Çin devletleri arasındaki ilişkiler giderek artmaktadır. Bu, özellikle ekonomik, siyasi, kültürel, ticaret ve eğitim alanlarında belirgin bir şekilde görülmektedir. Devlet temsilcileriyle iletişim kurarken, o ülkede yaşayan halkın bilinç seviyesinin anlaşılması önemlidir. Çünkü, devletlerarası ilişkilerde, o ülkenin gelenek ve göreneklerini bilmeden konuşma etiketini kullanmak, zorluklara veya hoşnutsuzluklara yol açabilir. Ayrıca, karşılıklı konuşma etiketini veya dilsel eylemleri doğru bir şekilde kullanmak, dilsel etkileşimin yanında insanların birbirlerine karşı tutumlarını ve saygı seviyelerini de net bir şekilde gösterir.

Çalışmada, konuşma etiketinin Kazak ve Çin toplumlarında erken dönemlerde oluştuğu ve bu halkların kültür ve dünya görüşlerinin yansıması olduğu ele alınmıştır. Ayrıca, doktora öğrencisi, insanlar arasındaki etkileşimin belirli kurallara, ahlaki normlara ve prensiplere dayalı olduğunu ortaya koymuştur. Çünkü eski toplumda, sosyal yapıları ve iktidar ilişkilerini düzenleyen temel normlar olan konuşma etiketleri, çeşitli dönemlerde ulusun gelişim tarihi, dini inançları, gelenekleri ve yaşam tarzlarıyla bağlantılı olarak değişmiştir. Örneğin, Kazak halkının tarihinde kahramanlar, bilgiler, yaşlılar ve sıradan halk arasında özel dilsel etkileşimler oluşturulmuştur. Bu etkileşim biçimleri ve kuralları yalnızca karşılıklı saygı ve hürmet göstermekle kalmayıp, aynı zamanda toplumdaki düzeni de sağlamıştır.

Doktora öğrencisi, bilimsel araştırma çalışmasında Kazak ve Çin kültüründeki sözlü yöntemlerin, ulusun tarihindeki belirli kurallara uygun bir şekilde gerçekleştiğine dikkat çekerek, Kazak ve Çin toplumlarındaki saygı

gösterme, selamlaşma, teşekkür etme, özür dileme vb. geleneklerinin köklü bir geçmişi var olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca, her ulusun gelenekleri ve konuşma normlarının, kendine ait özgü kurallara dayalı olarak uygulanması gerektiğine büyük önem vermiştir. Konuşma normlarının korunması, toplumdaki düzeni, birliği ve sosyal huzuru sağlamaya yardımcı olur. Bu bağlamda, konuşma etiketleri halkın tarihine, kültürüne ve değerlerine sahip çıkarak, sosyal düzeni düzenlemek için çok önemlidir.

Tez çalışmasının içeriği, giriş, ana bölüm, sonuçlar ve kullanılan kaynaklar listesinden oluşmaktadır. Giriş bölümünde araştırma çalışmasının önemi, amacı ve hedefleri, kullanılan yöntemler, bilimsel yenilik, teorik ve pratik önemi, savunmaya sunulan bulgular yer almaktadır. Birinci bölümde, Kazak ve Çin halklarının konuşma etiketinin doğuşu ve gelişim tarihi ele alınarak, etiket formlarına karşılaştırmalı bir analiz yapılmıştır. İkinci bölümde, Kazak ve Çin halklarının yaşam tarzlarına uygun etiket özellikleri, aile içi, misafir ağırlama, iş dünyası, sosyal medya etkileşimlerindeki konuşma etiketinin dildeki yansımaları incelenmiştir. Üçüncü bölümde, Kazak ve Çin atasözlerindeki etiketi yansıtan ulusal özellikler, Kazak ve Çin halklarının büyük düşünürleri Abay ve Konfüçyüs'ün etiket konusundaki bilgece sözleri analiz edilmiştir.

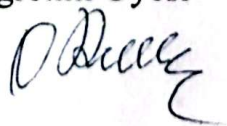
Doktora öğrencisi, Kazak ve Çin dillerindeki etiket birimlerinin gelişim sürecini belirlemek için karşılaştırmalı-tipiolojik yöntemi, eski Çin felsefesinden modern anlayışa kadar bağlantı kurmayı amaçlayan mantık-anlam ve yapısal yöntemleri, her iki dildeki etiket birimlerinin fonksiyonel-anlamsal alanlarını sistematikleştirmek için düzenleme yöntemini, etiket bileşenlerindeki kelime bilgisini daha derinlemesine anlamak amacıyla bileşenli analiz yöntemini, duygusal-değerlendirme dili üzerindeki Kazak ve Çin dillerindeki farkları karşılaştırmak için karşılaştırma yöntemlerini ve ayrıca genel bilimsel yöntemlere ait sınıflandırma gibi yöntemleri etkin bir şekilde kullanmıştır.

Araştırmacı, Kazak, Rus, Çin ve İngiliz dillerindeki akademik çalışmaların temel alındığı kapsamlı bir araştırma gerçekleştirmiştir. «Kazak ve Çin Dillerindeki Etiket Normlarının Lingvokültüroloji Özellikleri» başlıklı bu tez çalışması, teorik ve yöntemsel açıdan yüksek düzeyde yapılmış bir çalışma olarak değerlendirilebilir.

Tez, bilimsel çalışmanın gerekliliklerine uygun olarak tamamlanır, belirlenen amaç ve hedeflere ulaşılır. İbrahimova Anar Ratayevna'nın tez çalışmalarını olumlu değerlendiriyoruz ve «8D02209–Шығыстану» eğitim programında Felsefe Doktoru (Doktora) derecesini almaya layık görüyoruz.

Yurtdışı Danışmanı

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları
Bölümü Doktor Öğretim Üyesi
Oraz Sapashev

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE
EDEBİYATLARI BÖLÜMÜ BAŞKANLIĞI